

SALUT I COHESIÓ SOCIAL

INFORME DE LA SESSIÓ DE DEBAT SECTORIAL: SALUT I COHESIÓ SOCIAL

Dia: 07/10/2025	Hora: 10.00h	Lloc: Ingeni Coworking Europa
Participació: 18 persones (11 dones i 7 homes)		

Ordre del dia de la sessió

- Benvinguda institucional i presentació genèrica del procés i de la sessió
- Contextualització i explicació de la dinàmica que es realitzarà i del programa de la jornada **5'**
- Presentació d'informació de context **15'**
- Treball en grups: Identificació de característiques d'un futur a assolir/ un futur a evitar en relació a l'àmbit de debat de referència del sector **20'**
- Treball en plenari: Posada en comú i classificació de les targetes **20'**
- Treball en plenari: Identificació de reptes/dificultats per assolir el futur desitjat **50'**
- Distribució d'un qüestionari d'avaluació **5'**
- Agraïments i comiat

Introducció a la sessió

Elisenda Vives i Manel Riera, copresidents del Comitè Rector del procés participatiu "Tracem el futur d'Andorra en un món que canvia", donen la benvinguda a la sessió i contextualitzen que aquest projecte té l'objectiu de definir, de manera col·lectiva, els reptes de l'Andorra dels pròxims anys.

Indiquen que aquestes sessions, organitzades amb la voluntat de recollir aportacions de la ciutadania, dels agents socials, econòmics i culturals, són una primera fase del projecte. Durant el mes de gener del 2026 s'impulsarà una assemblea ciutadana, la segona fase del procés, formada per una mostra representativa de la societat andorrana.

Yvan Lara, d'Andorra Recerca i Innovació, explica que aquest procés participatiu està impulsat des del Govern, el Consell General i els Comuns. La secretaria tècnica és assumida per Andorra Recerca i Innovació i compta amb el suport tècnic de la Secretaria d'Estat d'Igualtat i Participació Ciutadana. Afegeix que s'ha contractat a una empresa per dinamitzar les sessions sectorials i parroquials amb la ciutadania, EDAS. Remarca que aquest treball parteix d'un exercici previ de definició de reptes de futur de la societat andorrana, recollits en el procés "Andorra: reptes de futur" dut a terme l'any 2021.

Manel Gil, d'EDAS, planteja que l'objectiu de la sessió és doble:

- D'una banda, construir una visió en positiu, sobre quin és el futur desitjable en relació amb els àmbits de debat en el context andorrà.

- D'altra banda, identificar des de la perspectiva de les participants què cal tenir en compte per assolir aquest futur desitjat, és a dir, recomanacions.

Recull d'aportacions de la sessió

En relació a les visions de futur i els escenaris desitjables, es recullen les següents aportacions:

- **Salut i cohesió social:**
 - Un país amb una societat saludable, on la població tingui temps i recursos per tenir cura de la seva salut, amb temps per conciliar amb la família, la criança i la vida comunitària, i on es promogui una vida saludable mitjançant la informació nutricional, una vida activa i esportiva, així com hàbits saludables.
 - Una Andorra amb unes polítiques reproductives femenines més complertes, i que reconguin el dret a l'avortament.
 - Una Andorra amb un sistema de salut amb capacitat per comptar amb bons professionals: ben formats, integrats al sistema d'atenció primària i remunerats adequadament, amb capacitat d'atreure el talent de fora del país.
 - Una Andorra amb una salut sense diferències en l'atenció sanitària en funció de la capacitat econòmica, que faciliti la cohesió social.
 - Un país que protegeixi la salut mental de la seva població, especialment els menors d'edat, i reguli la seva exposició a les xarxes socials.
 - Una Andorra on la solitud no volguda o no desitjada no sigui una problemàtica present.
 - Un país on la prevenció i la promoció de la salut, així com la detecció precoç de les malalties, siguin cabdals.
 - Una Andorra amb un sistema integrat i obert de dades de salut, que treballi les polítiques de salut en base a aquestes dades.
 - Un país on els àmbits del benestar i de la salut treballin plegats per assolir objectius comuns.
 - Una Andorra on el dret a una vida digne estigui garantit, promovent serveis que tendeixin a reduir les desigualtats entre la població, i amb l'habitatge i el treball com a peces clau.
 - Una Andorra on les decisions públiques cerquin la sostenibilitat financera del sistema de salut i de benestar, i on l'execució dels pressupostos públics es faci de manera transparent, de manera que la ciutadania no només sàpiga quant es gasta, sinó també a què es destinen els diners públics.
 - Un país amb menys desigualtats socials entre la seva ciutadania.

Per tal d'assolir aquests futurs desitjables, les persones participants fan algunes recomanacions:

- **Salut i cohesió social:**
 - Reconèixer el dret a l'avortament de les dones andorranes.
 - Ampliar el sistema d'atenció primària, integrant els metges i metgesses als centres de salut i creant equips d'atenció primària sanitària i social amb capacitat resolutiva i eficients.
 - Regular l'accés dels menors d'edat a les xarxes socials, amb l'objectiu de vetllar per la seva salut mental, la socialització i la comunicació en les primeres etapes de la vida (S'assenyala l'exemple de Nova Zelanda, què és un Estat pioner en aquest aspecte).

- Moderar els debats que es donen als mitjans de comunicació que van orientats a generar crispació i alarmisme entre la població (estil notícies falses o "fake news").
- Fomentar l'existència d'equipaments públics comunitaris i activitats comunitàries als espais lliures, orientades a dinamitzar la comunitat i establir lligams entre la població, i reduir les situacions d'aïllament i soledat no desitjada.
- Posar en valor l'associacionisme a través de polítiques del temps i de promoure la conciliació laboral i personal, així com de la promoció del teixit associatiu del país.
- Fer servir les noves tecnologies de la informació i la comunicació com a eines de suport dels professionals de la salut, per al monitoratge i seguiment de les malalties cròniques.
- Promoure polítiques de prevenció de la malaltia i de promoció de la salut al llarg de la vida, de manera que les persones tinguin cura de la seva salut de manera conscient. D'aquesta manera es poden evitar malalties cròniques, es retarda la dependència i es promou un envelliment més actiu.
- Dissenyar un sistema integrat i obert de dades de salut en base als diferents serveis socials i sanitaris, i treballar les polítiques de salut en base a aquestes dades. L'ens encarregat d'aquestes dades hauria de ser un institut que faci la recollida i anàlisi de la informació, subjecte a la llei de transparència i que faci servir un sistema de dades obertes, integrades i reutilitzables.
- Preveure espais de treball conjunt i coordinació entre els serveis públics de salut i social, de manera que siguin més eficients a l'hora de dedicar recursos i s'arribi més fàcilment a objectius comuns.
- Avaluar l'impacte en la salut de totes les polítiques públiques que s'impulsen al territori nacional.
- Implementar mesures per reduir la precarietat i les desigualtats, com posar límits al cost dels elements bàsics per viure, com l'habitatge i els productes de primera necessitat. Per exemple, es podria limitar el preu de l'habitatge i posar límits als percentatges que guanyen els intermediaris que fan la distribució de béns de primera necessitat.

Conclusions de la sessió

Les persones participants a la sessió sectorial apunten a **un model de societat andorrana amb una població saludable i amb qualitat de vida**, on la **salut es concep de manera integral**, vinculada als hàbits de vida, la conciliació familiar i laboral, i la vida comunitària. En la seva projecció a futur es vol un país que **promogui la salut preventiva**, que fomenti **una vida activa i la pràctica esportiva**, i que assegurí que la població tingui **temps i recursos per cuidar-se**. També es destaca la importància de **la salut mental**, especialment entre infants i joves, de **combatre la solitud no volguda** com a condició per a una vida plena, així com la importància de **vetllar per uns drets reproductius més amplis**, on el dret d'avortament de les dones estigui reconegut.

Es projecta un **sistema de salut públic, cohesionat i equitatiu, sense desigualtats d'accés**, capaç d'oferir una atenció de qualitat independentment dels recursos econòmics de cada persona. Per aconseguir-ho, es reclama **una millor dotació de professionals sanitaris**, ben formats, ben remunerats i amb un model professional amb capacitat d'atraure talent extern. També s'aposta per un **ús intel·ligent de les dades de salut**, amb sistemes integrats i oberts que permetin fonamentar millor les polítiques públiques, i per una **gestió transparent dels recursos** que

faciliti la traçabilitat dels recursos destinats al sistema i reforci la confiança ciutadana en les institucions.

Les aportacions apunten també cap a un futur on **l'àmbit social i el sanitari treballin conjuntament**, entenent que la salut depèn també de factors com l'habitatge, el lloc de treball o la reducció de desigualtats. Es defensa així una visió de la salut **connectada amb la justícia social**, on es garanteixi el **dret a una vida digna** i es tendeixi a reduir les diferències socioeconòmiques entre la ciutadania.

En conjunt, aquestes visions d'un futur desitjable apunten cap a **un país que cuida i es cuida**: una Andorra amb un sistema de salut fort, que treballa en la prevenció i de manera equitativa, de manera coordinada entre els serveis socials i els sanitaris, i reduint les desigualtats socials.